

"El PSC desapareix del mapa al Congrés dels Diputats"

Ramon Tremosa és professor de Teoria Econòmica

El professor de la Universitat de Barcelona Ramon Tremosa s'ha convertit, per mèrits propis, en la consciència econòmica de Catalunya amb obres com *L'espoli fiscal* (2004) o *Estatut de Catalunya, veritats contra mentides* (2006). Ara hi torna amb el seu darrer assaig, *Estatut, aeroports i ports de peix al cove* en el que no només explica què podem esperar del model de finançament del nou Estatut, sinó que fa balanç també del text que es va aprovar definitivament a Madrid alhora que reivindica la política de peix al cove.

- No sé si vostè i Josep Maria Álvarez són els únics que defensen la política de peix al cove.

A la vista del resultat final de l'experiència de reforma estatutària, em sembla que el president Pujol tenia molta raó en desconfiar d'aquest camí per a augmentar l'autogovern: el primer partit a Catalunya és el PSC, que governa a Madrid, a la Generalitat i als principals ajuntaments catalans. El PSC practica a Catalunya un catalanisme cultural però al Congrés dels Diputats desapareix del mapa. Per no trencar la disciplina de vot del PSOE vota en contra dels interessos dels catalans, com va a passar a mitjans de setembre amb el traspàs dels aeroports (que va rebre el vot a favor de CiU, ERC i ICV). Mentre la dinàmica del socialisme català sigui aquesta, i mentre el PSC segueix essent el primer partit polític en poder a Catalunya, no tindrem ni agència tributària de debò ni decidirem res sobre els nostres aeroports, ports, trens i altres infraestructures. Josep Maria Álvarez va reconèixer els fets: s'ha avançat molt més sense fer soroll, tema per tema (i així un bon dia ens va caure una policia autonòmica), que no pas amb una esmena a la totalitat com fer un nou Estatut.

- El més convenient hauria estat retirar l'Estatut?

Jo sempre vaig defensar que CiU havia fet un excel·lent paper en la tramitació catalana de l'Estatut, elevant el llistó de l'autogovern per sobre del sostre fixat pel govern tripartit. Llavors la patata calenta estava en mans del PSC a Madrid i dels seus socis, ERC i ICV, que a Madrid donaven també suport a ZP. Un avançament electoral, amb un PSC amb les tisores a les mans, hauria permès un front CiU+ERC, amb ICV també possiblement, partidari d'un avenç clar en l'autonomia financera de Catalunya. Llavors hauria votat el 75% del cens i segurament els partits favorables a més autonomia haurien augmentat el seu pes al Parlament català. Però això ara és política ficció...

- Jo el situava ideològicament proper a CiU; però rep tan Convergència com Esquerra

Els de CiU es pensen que sóc d'ERC i els d'ERC que sóc de CiU. Jo sempre he defensat la reducció del dèficit fiscal i el concert econòmic, en bona part incorporat a l'Estatut del Parlament, que vaig acollir amb gran alegria. Durant els anys 2002 i 2003 ERC va abraçar aquest discurs (en solitari, val a dir) i jo vaig estar encantat de poder-lo canalitzar per mitjà d'aquest partit. L'any 2004 va ser CiU a l'oposició qui en va fer bandera i jo no vaig tenir cap inconvenient en aparèixer com un dels assessors de CiU en l'elaboració de la proposta de nou model de finançament de CiU. Artur Mas va ser valent en defensar el límit del 4% del PIB com a màxim del dèficit fiscal català, proposta que vaig celebrar profundament. Finalment, després del pacte de la Moncloa, quan vaig denunciar la magnitud de la retallada en finançament, ERC va fer servir arguments meus, cosa que em tornava a situar en la seva òrbita. Són els partits que van i vénen, jo sempre he mirat d'estar en el mateix lloc.

- Hi ha canvi de finançament amb el nou Estatut?

Que no hi ha canvi de model de finançament ho subscriu avui fins i tot Antoni Zabalza, ex-secretari d'Estat d'Hisenda amb el PSOE a finals dels anys vuitanta i avui president d'Ercros i catedràtic a la Universitat de València. Zabalza no és pas gens sospitós per tant de ser un radical antisistema, però avui afirma que el nou Estatut no blinda el finançament de la Generalitat: no hi ha més diners garantits i caldrà estar atents en la negociació de la futura LOFCA a Madrid l'any vinent, en disputa amb les altres autonomies del règim comú, per a millorar el finançament de la Generalitat.

- Les tesis de Fukuyama són aplicables a la política catalana?

Francis Fukuyama és un economista nord-americà d'origen japonès i professor a la universitat de Virgínia. Autor d'alguns llibres excel·lents, com ara Confiança: les virtuts socials i la creació de prosperitat (1995), es va fer famós l'any 1992 amb El final de la història. Fukuyama veia definitiu i inapel·lable el triomf de l'economia de mercat sobre l'economia planificada. Mentre hi ha vida, però, hi ha història. Recordo Jordi Sales l'any 1993 qüestionant aquesta teoria, ja molt abans enunciada per Hegel: l'any 1806, després de la batalla de Jena, Hegel va veure cavalcar un triomfant Napoleó pels carrers de la seva ciutat i va parlar del final de la història ("l'esperit mundial cavalca dalt d'un cavall"). Nou anys més tard, però, Napoleó va ser derrotat a Waterloo i l'any 2004 Fukuyama va escriure La construcció de l'Estat, on reconeix que sense Estat no hi ha Mercat: analitzant com Hongria havia reeixit en la seva transició a l'economia de mercat i Rússia no, Fukuyama conclou que sense garanties a la propietat privada i a la seguretat personal, i sense l'acompliment dels contractes signats, l'economia de mercat no pot desplegar tot el seu potencial de creació de riquesa.

Vaig pensar en Fukuyama en sentir el president Maragall el dia del referèndum de l'Estatut, després de saber-se'n el resultat, parlant del "final del victimisme". Què volia dir? Quan mirem què han donat de sí aquests dos

llargs anys de debat estatutari, si en algun relat ens podem posar fàcilment d'acord avui els catalans (patronals, sindicats, partits) és que des de 1979 l'economia catalana ha estat víctima del centralisme d'estat. Això ho expliquen ara, d'una banda Xavier Rubert de Ventós, que en el llibre recent d'entrevistes de Josep Gimeno (Catalunya demà, Ara Llibres) conclou que avui Barcelona competeix contra Madrid: "Catalunya i Espanya ja no es complementen com al segle XIX i la primera meitat del XX, ara competeixen". I d'altra banda Antoni Serra Ramoneda, del qual Món Empresarial va titular una entrevista al juny de 2006 amb un rotund "Ho tenim tot perdut!". Espanya era un país amb dues capitals, una econòmica i financera (Barcelona) i l'altra política (Madrid), com a Itàlia ho són Milà i Roma. "Madrid, però, avui és també capital econòmica i això, encara que costi de reconèixer, és degut a decisions polítiques... als catalans els costa reconèixer que el seu arraonament és fruit de decisions polítiques... Amb el nou Estatut tot seguirà controlat des de Madrid: concursos de grans infraestructures, decisions sobre projectes d'enginyeria, concessions a les empreses constructors...".

-Això de les balances fiscals va per llarg?

Suposo que algun dia les donaran, però més elaborades que un plat de Ferran Adrià: "esferificació de balances fiscals segons la recepta de la Calle de Alcalá"! La prova del cotó serà si els acadèmics que les van calcular per al període 1991-1996 poden accedir a TOTA la informació i si han pogut supervisar el seu procés d'elaboració. Cal no oblidar el que va dir Josep Maria Ureta, un dels periodistes més ben informats de Catalunya, al programa de l'Antoni Bassas el dimarts 22 de desembre de 2005, en plena recta final de la negociació de l'Estatut a Madrid: "si es publicuessin les balances fiscals es provocaria un autèntic escàndol". Què volia dir exactament? Escàndol per a qui, per al govern espanyol? L'escàndol és haver acceptat un nou Estatut havent-lo negociat a cegues, sense estadístiques oficials ni balances fiscals publicades per l'Estat. La fama de catalans insadollables, que fiquem la mà a la caixa comuna de tots els espanyols, no ens l'hem tret pas de sobre.

-Vostès és professor d'economia, em pot dir quan ingressarà Catalunya amb el nou Estatut?

Aquesta pregunta li contestarà, molt millor que jo, el conseller d'Economia Antoni Castells.

- Si no recordo malament només Pasqual Maragall, Antoni Castells i Quico Homs han donat xifres, però ni tan sols coincideixen.

Aquest és el secret més ben guardat de Catalunya: amb el nou Estatut no es pot saber quants diners tindrem de més. Quin gran negoci! Jo si li puc avançar una cosa: si a Madrid hi ha una majoria absoluta, del PP o del PSOE, el resultat serà de zero euros.

- Gairebé tots els països han descentralitzat o privatitzat la gestió dels aeroports, però Aena es manté intacta.

En tots els països desenvolupats del món els aeroports es gestionen des del territori, des dels poders regionals i locals, amb o sense sector privat. A Espanya el model aeroportuari està intacte, tal com el va deixar Franco. El principal beneficiari de les inversions és Madrid-Barajas, única porta intercontinental espanyola, mentre en altres països es pot volar des de molts aeroports directament a Amèrica o Àsia. La culpa és dels catalans, tenim les infraestructures que ens mereixem.

- Faci una previsió encara que no sigui jurista: com acabarà l'Estatut després de passar pel Constitucional?

L'Estatut ja ha sortit prou descafeïnat del Congrés dels Diputats, ja no cal que el Tribunal Constitucional el torni a retallar. Estèticament seria massa visible per a un país innocent com el nostre que es tornés a mutilar el text. Ara toca parlar de gestió i es farà tot el possible perquè aquest debat passi a millor vida i per a que ningú mai més no en torni a parlar.

